Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 11 september 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2014/59/EU – Resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag – Allmänna principer – Artikel 34.1 a och b – Skuldnedskrivning – Nedskrivning av kapitalinstrument – Effekter – Artikel 53.1 och 53.3 – Artikel 60.2 första stycket b och c – Skydd för aktieägares och borgenärers rättigheter – Förvärv av kapitalinstrument – Bristfällig och felaktig information i det prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten – Talan som syftar till ogiltigförklaring av avtalet om förvärv av kapitalinstrument – Skadeståndstalan – Talan som väckts innan resolutionsåtgärderna vidtogs”

I mål C-687/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien) genom beslut av den 2 november 2023, som inkom till domstolen den 15 november 2023, i målet

D.E.

mot

Banco Santander, SA,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden F. Biltgen, domstolens vice ordförande T. von Danwitz (referent), tillika tillförordnad domare på första avdelningen, samt domarna A. Kumin, I. Ziemele och S. Gervasoni,

generaladvokat: T. Ćapeta,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

* Rättegångsspråk: spanska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Banco Santander, SA, genom C. García Vega, J.M. Rodríguez Cárcamo och A.M. Rodríguez Conde, abogados,

– Spaniens regering, genom L. Aguilera Ruiz och A. Gavela Llopis, båda i egenskap av ombud,

– Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av P. Gentili, avvocato dello Stato,

– Portugals regering, genom P. Barros da Costa, J. Margarido och A. Rodrigues, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom C. Auvret, P. Němečková och D. Triantafyllou, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 13 februari 2025 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 34.1 a, artikel 53.1 och 53.3 samt artikel 60.2 första stycket b och c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 2014, s. 190).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan D.E. och Banco Santander SA, i egenskap av efterträdare till Banco Popular Español SA (nedan kallad Banco Popular), angående den ogiltighetstalan och skadeståndstalan som D.E. har väckt på grund av den bristfälliga och felaktiga information som D.E. lämnats i det prospekt som ska offentliggöras, bland annat vid erbjudande av värdepapper till allmänheten vid förvärv av kapitalinstrument, vilka senare konverterats till aktier i Banco Popular.

Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 2004/39/EG

3 Skälen 31, 44 och 46 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 2004, s. 1), hade följande lydelse:

”(31) Detta direktiv syftar bland annat till att skydda investerarna. Åtgärder för att skydda investerare bör anpassas till de särskilda förhållanden som råder för varje kategori av investerare (icke-professionella, professionella och motparter).

…

(44) I det dubbla syftet att skydda investerarna och sörja för att värdepappersmarknaderna fungerar på ett smidigt sätt är det nödvändigt att säkerställa att transaktionerna sker med full insyn och att de regler som fastställs för ändamålet är tillämpliga på värdepappersföretag när de agerar på marknaderna. För att ge investerare eller marknadsaktörer möjlighet att när som helst bedöma villkoren för en transaktion med aktier som de överväger att låta utföra och möjlighet att i efterhand ta reda på under vilka villkor transaktionen har utförts, bör gemensamma regler upprättas för offentliggörande av information om avslutade aktietransaktioner och om aktuella möjligheter att handla med aktier. Dessa regler behövs för att sörja för en effektiv integration av medlemsstaternas aktiemarknader, för att främja den övergripande prisbildningseffektiviteten för aktierelaterade instrument och för att hjälpa företagen att uppfylla sina skyldigheter att garantera bästa möjliga utförande. Dessa överväganden kräver att ett omfattande system för insyn tillämpas på alla aktietransaktioner … Värdepappersföretagens skyldigheter enligt detta direktiv att ange ett köp- och säljpris samt att utföra order till budpriset befriar inte ett värdepappersföretag från skyldigheten att vidarebefordra en order till en annan handelsplats för utförandet, om en sådan internhandel skulle kunna hindra företaget från att uppfylla skyldigheterna när det gäller ’bästa möjliga utförande’.

…

(46) En medlemsstat får besluta att tillämpa de krav på insyn före och efter handel som fastställs i detta direktiv på andra finansiella instrument än aktier. …”

4 I artikel 19 i direktiv 2004/39, med rubriken ”Uppföranderegler vid tillhandahållande av investeringstjänster till kunder”, föreskrevs följande i punkterna 2 och 3:

”2. All information, inklusive marknadsföringsmaterial, som värdepappersföretaget tillställer kunder eller presumtiva kunder skall vara rättvisande, tydlig och får inte vara vilseledande. Marknadsföringsmaterial skall lätt kunna identifieras som sådant.

3. Kunder och presumtiva kunder skall förses med lämplig och begriplig information om

– värdepappersföretaget och dess tjänster,

– finansiella instrument och föreslagna placeringsstrategier; denna information bör innefatta lämpliga riktlinjer om, och varningar för, de risker som är förknippade med investeringar i dessa instrument eller särskilda placeringsstrategier,

– handelsplatser, och

– kostnader och tillhörande avgifter,

så att dessa har rimlig möjlighet att förstå arten av och den risk som är förknippad med den investeringstjänst och den specifika typ av finansiellt instrument som erbjuds och därigenom är väl informerade inför investeringsbesluten. Denna information får lämnas i standardiserad form.”

Direktiv 2014/59

5 Skälen 45, 49 och 120 i direktiv 2014/59 har följande lydelse:

”(45) För att undvika s.k. moralisk risk bör alla fallerade institut, oberoende av storlek och sammanlänkningar, kunna utträda från marknaden utan att detta leder till systemstörningar. Ett fallerat institut bör i princip avvecklas enligt normala insolvensförfaranden. Emellertid kan avveckling enligt sådana normala förfaranden äventyra den finansiella stabiliteten, tillhandahållandet av kritiska funktioner och inverka på insättarskyddet. I ett sådant fall är det högst sannolikt att det skulle föreligga ett allmänintresse i att försätta institutet i resolution och tillämpa resolutionsverktygen snarare än att använda normala insolvensförfaranden. …

…

(49) Begränsandet av aktieägares och borgenärers rättigheter bör följa artikel 52 i [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan)]. Resolutionsverktyg bör därför bara tillämpas på de institut som fallerar eller sannolikt kommer att fallera, och bara om det är nödvändigt för att tillgodose det allmänna intresset av finansiell stabilitet. I synnerhet bör resolutionsverktyg tillämpas om institutet inte kan avvecklas genom normala insolvensförfaranden och utan att destabilisera det finansiella systemet, om åtgärderna krävs för att trygga en snabb överföring och upprätthålla systemviktiga funktioner, och om det inte finns några rimliga utsikter till andra alternativa privata lösningar, inklusive kapitaltillskott från befintliga aktieägare eller någon tredje part, tillräckligt för att återställa institutets fulla bärkraft. …

…

(120) [Europeiska unionens] bolagsrättsdirektiv innehåller tvingande regler för skyddet av aktieägare och borgenärer i institut som omfattas av tillämpningsområdet för de direktiven. I en situation där resolutionsmyndigheter måste agera snabbt, kan reglerna hindra effektiva insatser från resolutionsmyndigheters sida och deras användning av resolutionsverktyg och resolutionsbefogenheter, och lämpliga undantag bör anges i detta direktiv. För att garantera största möjliga rättsliga förutsebarhet för intressenter bör undantagen vara tydligt och snävt definierade, och de bör endast användas i allmänintresset och när de utlösande villkoren för resolution har uppfyllts. …”

6 I artikel 1.1 direktivet föreskrivs följande:

”I detta direktiv fastställs regler och förfaranden för återhämtning och resolution av följande typer av enheter:

…

b) Finansinstitut som är etablerade i unionen och som är dotterföretag till ett kreditinstitut eller värdepappersföretag, eller till ett företag som avses i led c eller d, …

c) Finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag och holdingföretag med blandad verksamhet som är etablerade i unionen.

d) Finansiella moderholdingföretag i en medlemsstat, finansiella moderholdingföretag inom unionen, blandade finansiella moderholdingföretag i en medlemsstat, blandade finansiella moderholdingföretag inom unionen.

…”

7 I artikel 2.1 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

…

57. *skuldnedskrivningsverktyg*: mekanism för en resolutionsmyndighets utövande av nedskrivnings- och konverteringsbefogenheter med avseende på skulder i ett institut under resolution i enlighet med artikel 43.

…”

8 Artikel 34 i samma direktiv har rubriken ”Allmänna principer för resolution”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att resolutionsmyndigheterna när de använder resolutionsverktygen och utövar resolutionsbefogenheterna vidtar alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att resolutionsåtgärderna vidtas i enlighet med följande principer:

a) Aktieägarna i institutet under resolution ska bära de första förlusterna.

b) Borgenärer i institutet under resolution ska bära förluster efter aktieägarna i enlighet med deras fordringars prioritetsordning enligt normala insolvensförfaranden, utom om det uttryckligen föreskrivs något annat i detta direktiv.

…

f) Om inte annat anges i detta direktiv ska borgenärer i samma klass behandlas likvärdigt.

g) Ingen borgenär ska åsamkas större förluster än vad som skulle ha varit fallet om institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d hade avvecklats enligt normala insolvensförfaranden i enlighet med skyddsåtgärderna i artiklarna 73–75.

…”

9 Artikel 36 i direktiv 2014/59 har rubriken ”Värdering i resolutionssyfte”, och där föreskrivs följande:

”1. Innan resolutionsmyndigheterna vidtar resolutionsåtgärder eller utövar befogenheten att skriva ned eller konvertera berörda kapitalinstrument, ska de säkerställa att en rättvis, väl avvägd och realistisk värdering av tillgångarna och skulderna i institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d utförs av en person med oberoende ställning i förhållande till offentliga myndigheter, inbegripet resolutionsmyndigheten, och institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d. Om inte annat följer av punkt 13 i den här artikeln och artikel 85 ska, om alla de krav som fastställs i den här artikeln uppfylls, värderingen betraktas som definitiv.

2. Om en oberoende värdering enligt punkt 1 inte är möjlig får resolutionsmyndigheterna göra en preliminär värdering av tillgångarna och skulderna i institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d, i enlighet med punkt 9 i den här artikeln.

3. Värderingens syfte ska vara att bedöma värdet av tillgångarna och skulderna i institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d som uppfyller villkoren för resolution enligt artiklarna 32 och 33.

…

6. Värderingen ska kompletteras med följande information, såsom den anges i bokföringen för institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d:

a) En uppdaterad balansräkning och en rapport över den finansiella ställningen för institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d.

b) En analys och en uppskattning av tillgångarnas bokföringsmässiga värde.

c) En förteckning över de utestående skulder i och utanför balansräkningen som framgår av räkenskaperna för institutet eller den enhet som avses i artikel 1.1 b, c eller d, med en angivelse av respektive krediter och prioritetsnivåer enligt tillämplig insolvensrätt.

…

9. Om det på grund av brådskande omständigheter i fallet inte är möjligt att uppfylla kraven i punkterna 6 och 8, eller punkt 2 är tillämplig, ska det genomföras en preliminär värdering. Vid den preliminära värderingen ska kraven i punkt 3 följas och, så långt det är praktiskt möjligt med beaktande av omständigheterna, kraven i punkterna 1, 6 och 8.

Den preliminära värdering som avses i denna punkt ska inbegripa en buffert för ytterligare förluster, med lämplig motivering.

…”

10 I artikel 48 i direktivet, med rubriken ”Ordningsföljd för nedskrivning och konvertering”, anges följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att resolutionsmyndigheterna, när de använder skuldnedskrivningsverktyget, med förbehåll för eventuella undantag inom ramen för artikel 44.2 och 44.3, utövar nedskrivnings- och konverteringsbefogenheterna med iakttagande av följande krav:

a) Kärnprimärkapitalsposter minskas i enlighet med artikel 60.1 a.

b) Endast om den totala minskningen enligt led a är mindre än summan av de belopp som avses i artikel 47.3 b och c ska myndigheterna sänka kapitalbeloppet i övriga primärkapitalinstrument i den utsträckning som krävs och upp till deras kapacitet.

c) Endast om den totala minskningen enligt leden a och b är mindre än summan av de belopp som avses i artikel 47.3 b och c ska myndigheterna sänka kapitalbeloppet i supplementärkapitalinstrument i den utsträckning som krävs och upp till deras kapacitet.

…”

11 I artikel 53 i nämnda direktiv, med rubriken ”Skuldnedskrivningsverktygets effekter”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att om en resolutionsmyndighet utövar en befogenhet som avses i artikel 59.2 och artikel 63.1 e–i ska minskningen av kapitalbeloppet eller det utestående beloppet, konverteringen eller indragningen få verkan och vara omedelbart bindande för institutet under resolution och för berörda borgenärer och aktieägare.

…

3. Om en resolutionsmyndighet sänker kapitalbeloppet för, eller det utestående beloppet avseende, en skuld genom den befogenhet som avses i artikel 63.1 e ska den skulden och eventuella skyldigheter eller fordringar som hänför sig till den skulden som inte har uppstått vid den tidpunkt då befogenheten utövas i alla hänseenden betraktas som infriade och ska inte kunna göras gällande i senare förfaranden gentemot institutet under resolution eller en efterföljande enhet vid en eventuell senare avveckling.

4. Om en resolutionsmyndighet delvis men inte helt sänker kapitalbeloppet för, eller det utestående beloppet avseende, en skuld genom den befogenhet som avses i artikel 63.1 e ska följande gälla:

a) Skulden ska vara infriad i förhållande till den sänkning som har gjorts av beloppet.

b) Det relevanta instrument eller avtal som gav upphov till den ursprungliga skulden ska fortsätta att gälla för det återstående kapitalbeloppet för, eller det utestående beloppet avseende, skulden, med förbehåll för eventuella ändringar av den ränta som hänför sig till sänkningen av kapitalbeloppet och eventuella ytterligare ändringar av villkoren som resolutionsmyndigheten kan komma att göra genom den befogenhet som avses i artikel 63.1 j.”

12 Artikel 60 i samma direktiv, med rubriken ”Bestämmelser om nedskrivning eller konvertering av kapitalinstrument”, har följande lydelse:

”1. När resolutionsmyndigheterna iakttar de krav som fastställs i artikel 59 ska de utöva nedskrivnings- eller konverteringsbefogenheten i enlighet med fordringarnas prioritetsgrad vid normala insolvensförfaranden på ett sätt som ger följande resultat:

a) Poster i kärnprimärkapitalet minskas först i proportion till förlusterna och upp till deras kapacitet och resolutionsmyndigheten vidtar en eller båda av de åtgärder som anges i artikel 47.1 gentemot innehavarna av kärnprimärkapitalinstrumenten.

b) Kapitalbeloppet för tillämpliga övriga primärkapitalinstrument skrivs ned eller konverteras till kärnprimärkapitalinstrument, eller bådadera, i den utsträckning som krävs för att uppfylla de resolutionsmål som fastställs i artikel 31 eller upp till de tillämpliga kapitalinstrumentens kapacitet, beroende på vilket som är lägst.

c) Kapitalbeloppet för tillämpliga supplementärkapitalinstrument skrivs ned eller konverteras till kärnprimärkapitalinstrument, eller bådadera, i den utsträckning som krävs för att uppfylla de resolutionsmål som fastställs i artikel 31 eller upp till de tillämpliga kapitalinstrumentens kapacitet, beroende på vilket som är lägst.

2. I de fall där kapitalbeloppet för ett tillämpligt kapitalinstrument skrivs ned

…

b) [får] inga skulder … kvarstå till innehavaren av det tillämpliga kapitalinstrumentet enligt eller i samband med det belopp för instrumentet som har skrivits ned, med undantag för upplupna skulder och skadeståndsskulder som uppkommit till följd av ett överklagande av lagenligheten av nedskrivningsbefogenheten, [och]

c) ingen ersättning betalas till innehavaren av det tillämpliga kapitalinstrumentet annat än i enlighet med punkt 3.

…

3. Resolutionsmyndigheterna får, i syfte att utföra en konvertering av tillämpliga kapitalinstrument enligt punkt 1 b i den här artikeln, kräva att institut och sådana enheter som avses i artikel 1.1 b, c och d emitterar kärnprimärkapitalinstrument till innehavarna av de tillämpliga kapitalinstrumenten. …

…”

Gemensamma resolutionsnämndens beslut

13 Den gemensamma resolutionsnämnden antog i sitt beslut SRB/EES/2017/08 av den 7 juni 2017 en resolutionsordning för Banco Popular, vilken godkändes genom Europeiska kommissionens beslut (EU) 2017/1246 av den 7 juni 2017 (EUT L 178, 2017, s. 15).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

14 Den 3 oktober 2009 tecknade D.E., i egenskap av ensam styrelseledamot i Lera Blava SLU efterställda obligationer som var konvertibla till efterställda obligationer som emitterats av Banco Popular.

15 I maj 2012 utbytte D.E., som agerade för Lera Blavas räkning, dessa efterställda obligationer mot andra efterställda obligationer som måste konverteras.

16 Den 14 januari 2013 överlät Lera Blava äganderätten till dessa obligationer till D.E. som betalning för obetalda löner. Banco Popular godkände överföringen av äganderätten den 22 februari 2013.

17 Dessa efterställda obligationer som måste konverteras blev föremål för obligatoriskt utbyte mot aktier i Banco Popular den 25 november 2015.

18 I oktober 2016 väckte D.E. talan vid en Juzgado de Primera Instancia (domstol i första instans, Spanien) mot Banco Popular och yrkade att förvärvet av de konvertibla efterställda obligationerna skulle ogiltigförklaras på grund av bristande samtycke och att det belopp som ursprungligen investerats för förvärvet av dessa obligationer skulle återbetalas, jämte lagstadgad ränta från och med förvärvet. I andra hand yrkade D.E. ersättning för den skada som hade orsakats av Banco Populars underlåtenhet att uppfylla de informationskrav som följer av unionslagstiftningen om marknader för finansiella instrument vid marknadsföringen av dessa obligationer under år 2009 och den efterföljande konverteringen av dem år 2012.

19 Juzgado de Primera Instancia (domstol i första instans) biföll talan och slog fast att tecknandet av ovannämnda efterställda obligationer som måste konverteras var ogiltigt.

20 Banco Popular överklagade denna domstols dom till en Audiencia Provincial (provinsdomstol, Spanien), som biföll överklagandet med motiveringen att D.E. saknade talerätt.

21 D.E. överklagade den dom som hade meddelats i andra instans till Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien), som är den hänskjutande domstolen i förevarande mål. Vid denna domstol gjorde han gällande att provinsdomstolen felaktigt hade vägrat att erkänna hans talerätt, trots att överföringen av äganderätten till Lera Blavas obligationer till dess enda styrelseledamot och enda aktieägare var giltig.

22 Den 7 juni 2017 antog SRB resolutionsordningen för Banco Popular, vilken godkändes av Europeiska kommissionen samma dag.

23 Denna resolutionsordning genomfördes genom ett beslut som även det antogs den 7 juni 2017 av Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (Fonden för ordnad omstrukturering av banker, Spanien) (nedan kallad Frob). Genom detta beslut satte Frob bland annat ned Banco Populars aktiekapital till noll genom att skriva ned samtliga aktier i Banco Popular som var i omlopp. Till följd av nämnda beslut upphörde D.E. att vara innehavare av de aktier i Banco Popular som han hade erhållit efter konverteringen av de tecknade obligationerna, och detta utan att erhålla någon ersättning.

24 Frob beslutade dessutom att konvertera supplementärkapitalinstrument av kategori nr 2 i Banco Popular och att till Banco Santander överföra de nya aktier som hade emitterats till följd av denna konvertering, utan samtycke från de tidigare innehavarna av dessa instrument.

25 Under år 2018 blev Banco Santander universalefterträdare till Banco Popular genom en fusion genom förvärv av den sistnämnda banken, vilken upphörde att existera som juridisk person.

26 Den hänskjutande domstolen har påpekat att det i Spanien finns ett stort antal tvister i vilka förvärvarna av olika kapitalinstrument i Banco Popular har väckt talan om ogiltigförklaring av avtalen om förvärv av dessa instrument, återbetalning av det pris som betalats för förvärvet och/eller skadeståndstalan med anledning av den information som finns i det prospekt som ska offentliggöras, bland annat när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel.

27 I domen av den 5 maj 2022, Banco Santander (Bankresolution Banco Popular) (C-410/20, EU:C:2022:351) (nedan kallad domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular)), slog domstolen fast att artikel 34.1 a i direktiv 2014/59, jämförd med artikel 53.1 och 53.3 samt artikel 60.2 första stycket b och c i samma direktiv, utgör hinder för att det, efter en total nedskrivning av aktier som beslutats i samband med resolution av en bank, väcks skadeståndstalan på grund av de uppgifter som lämnats i det prospekt som ska offentliggöras, bland annat när värdepapper erbjuds allmänheten, eller att det väcks talan mot detta institut eller mot dess rättsliga efterträdare om ogiltigförklaring av avtalet om teckning av aktier.

28 Efter det att ovannämnda dom meddelats vill den hänskjutande domstolen fortfarande få klarhet i räckvidden av det förbud mot en skadeståndstalan eller en talan om ogiltigförklaring som, i enlighet med de bestämmelser som avses i föregående punkt, såsom de tolkats av EU-domstolen, följer av en resolutionsåtgärd. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att i det mål som avgjordes genom domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular) avsåg skadeståndstalan och ogiltighetstalan avtal om teckning av aktier i Banco Popular. I de mål som avgjordes genom domen av den 5 september 2024, Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II) (C-775/22, C-779/22 och C-794/22, EU:C:2024:679) (nedan kallad domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II)), var det däremot fråga om avtal om teckning av efterställda obligationer som hade konverterats till aktier i Banco Popular före resolutionen av denna bank.

29 Eftersom de konvertibla obligationer som är aktuella i det mål som den hänskjutande domstolen har att avgöra också hade konverterats till aktier i Banco Popular innan resolutionsåtgärderna vidtogs mot denna bank, vill nämnda domstol få klarhet i huruvida D.E. inom ramen för detta mål kan hävda att han innehade en fordran som hade ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv.

30 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att ordet ”uppstått” i spansk rätt avser den tidpunkt då rätten att kräva fullgörande av en förpliktelse uppkommer, medan begreppet förfallodag avser utgången av den period som fastställts för uppfyllande av en förpliktelse efter vars utgång den blir utkrävbar. De konvertibla obligationer som är aktuella i det nationella målet förföll emellertid till betalning samma dag som de konverterades till aktier, det vill säga innan förfarandet för resolution av Banco Popular inleddes. Det domstolsavgörande i vilket det slås fast att denna bank är ansvarig för eventuella skador som uppkommit i samband med tecknandet av dessa obligationer är dessutom inte av konstitutiv karaktär, utan innebär endast att det konstateras att det föreligger ett sådant ansvar och fastställs vilket skadestånd som ska betalas av denna anledning. Även om den skadeståndsskyldighet som följer därav utgör en ”villkorad fordran” fram till dess att den slutgiltigt har fastställts i domstol, ska den redan före detta fastställande anses vara en fordran som har uppstått.

31 Vidare har den hänskjutande domstolen understrukit att det mål som den har att avgöra skiljer sig från de mål som ledde till de domar som nämns i punkt 27 och 28 ovan genom att D.E. hade väckt talan om ogiltigförklaring av avtalet om tecknande av konvertibla obligationer och skadeståndstalan före Banco Populars resolution.

32 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Supremo (Högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Ska artikel 34.1 a och b [i direktiv 2014/59], jämförd med artikel 53.1 och 53.3 [samt] artikel 60.2 första stycket b och c i [samma direktiv], tolkas så, att en fordran eller rättighet som kan uppkomma till följd av att det institut som har efterträtt Banco Popular har förpliktigats att betala skadestånd till följd av en talan om skadestånd på grund av saluföringen av en finansiell produkt (efterställda obligationer som måste konverteras till aktier i samma bank) som inte ingår i de övriga kapitalinstrument som åtgärderna för resolution av Banco Popular avser, vilka konverterades till aktier i banken innan resolutionsåtgärderna hade vidtagits (den 7 juni 2017), skulle kunna anses vara en skuld som berörs av bestämmelsen om nedskrivning eller upphörande i artikel 53.3 i direktiv 2014/59/EU, genom att det rör sig om en skyldighet eller fordran ’som inte har uppstått’, vilket innebär att den kan betraktas som infriad och inte kan göras gällande mot Banco Santander i egenskap av efterträdare till Banco Popular, när den talan som föranlett domen om skadestånd har väckts före avslutandet av förfarandet för resolution av banken?

2) Eller ska dessa bestämmelser i stället tolkas så, att den ovannämnda fordran eller rättigheten utgör en skyldighet eller fordran ’som har uppstått’ – artikel 53.3 i [direktiv 2014/59] – eller ’upplupna skulder’ vid tidpunkten för bankens resolution – artikel 60.2 b i [direktiv 2014/59] – och därmed är undantagen från verkningarna av infriandet eller avvecklingen av dessa skyldigheter eller fordringar, vilket innebär att [ovannämnda fordran eller rättighet] kan göras gällande mot Banco Santander i egenskap av efterträdare till Banco Popular, när den talan som föranledde domen om skadestånd väcktes innan förfarandet för resolution av banken hade avslutats?”

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning

33 Banco Santander har gjort gällande att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till prövning, eftersom den har framställts av Tribunal Supremo (Högsta domstolen), utan att denna domstol först har klargjort huruvida D.E. har talerätt enligt nationell rätt. För det fall D.E. inte har rätt att i eget namn väcka talan mot Banco Popular, saknar den begärda tolkningen av bestämmelserna i direktiv 2014/59 relevans för utgången i det nationella målet.

34 Det ska erinras om att enligt fast rättspraxis presumeras frågor som rör unionsrätten vara relevanta. En tolknings- eller giltighetsfråga från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av en unionsregel inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågeställningen är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 6 mars 2025, ONB m.fl., C-575/23, EU:C:2025:141, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

35 Enligt likaså fast rättspraxis är EU-domstolens uppgift rörande en begäran om förhandsavgörande dessutom att bidra till den faktiska lösningen av en tvist och inte att uttala sig om allmänna eller hypotetiska frågor (dom av den 6 mars 2025, ONB m.fl., C-575/23, EU:C:2025:141, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

36 I förevarande fall räcker det att påpeka att den hänskjutande domstolen, enligt den spanska regeringens uppgifter, ska ogilla talan i det nationella målet, utan att det är nödvändigt att pröva huruvida D.E. har talerätt för att i eget namn väcka talan mot Banco Popular, om EU-domstolen besvarar de ställda frågorna så, att de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring av avtalet om förvärv av efterställda obligationer som konverterats till aktier och av en skadeståndstalan grundad på ett åsidosättande av informationskraven i direktiv 2004/39, vilken väckts före resolutionen av det berörda kreditinstitutet, inte utgör en skyldighet som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv.

37 Det är följaktligen inte uppenbart att den tolkning av bestämmelserna i direktiv 2014/59 som den hänskjutande domstolen har begärt saknar samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller att frågan är hypotetisk.

38 Av det nu anförda följer att begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning.

Prövning av tolkningsfrågorna

39 Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida bestämmelserna i artikel 34.1 a och b, artikel 53.1 och 53.3 samt artikel 60.2 första stycket b och c i direktiv 2014/59 ska tolkas så, att de utgör hinder för att de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring av ett avtal om teckning av efterställda obligationer som konverterats till aktier och av en skadeståndstalan, som grundar sig på ett åsidosättande av de informationskrav som följer av direktiv 2004/39, ska anses omfattas av kategorin skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv, vid tidpunkten för det berörda kreditinstitutets resolution, när respektive talan har väckts före den totala nedskrivningen av aktierna i detta kreditinstitut inom ramen för ett resolutionsförfarande.

40 Det ska i detta sammanhang erinras om att det i artikel 34.1 a och b i direktiv 2014/59 fastställs en princip enligt vilken aktieägare i, och, därefter, borgenärer till, ett kreditinstitut eller värdepappersföretag som varit föremål för ett resolutionsförfarande, i första hand ska bära de förluster som uppkommer till följd av tillämpningen av detta förfarande.

41 I artikel 53.3 i direktivet anges att om en resolutionsmyndighet sätter ned kapitalbeloppet eller skuldbeloppet till noll, så ska alla skyldigheter eller fordringar som hänför sig till dessa och som inte har uppstått vid tidpunkten för resolutionen i alla hänseenden betraktas som infriade och de ska inte kunna göras gällande mot kreditinstitutet eller värdepappersföretaget under resolution eller en efterföljande enhet vid en eventuell senare avveckling.

42 I artikel 60 i nämnda direktiv, som handlar om nedskrivning eller konvertering av kapitalinstrument, anges det i punkt 2 första stycket b att inga skulder får kvarstå till innehavaren av det tillämpliga kapitalinstrumentet enligt eller i samband med det belopp för instrumentet som har skrivits ned, med undantag för upplupna skulder och skadeståndsskulder som uppkommit till följd av ett överklagande av lagenligheten av nedskrivningsbefogenheten.

43 Av detta följer att vid en total nedskrivning av aktierna i ett kreditinstitut under resolution med stöd av direktiv 2014/59, kan aktieägarna i detta kreditinstitut, gentemot kreditinstitutet eller den enhet som övertagit det, endast göra gällande de skyldigheter eller fordringar som följer av de nedskrivna kapitalinstrumenten och som redan hade ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller redan ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 b i samma direktiv, vid tidpunkten för resolutionen.

44 När det gäller de rättigheter som följer av skadeståndsanspråk som grundar sig på bristfällig eller felaktig information som lämnats särskilt i det prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel, i enlighet med artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 345, 2003, s. 64) och en talan om ogiltigförklaring av avtalet om teckning av aktier eller efterställda obligationer som konverterats till aktier, som väckts efter det att beslutet om resolution antagits med stöd av de bestämmelser som avses i föregående punkt ovan, har domstolen redan slagit fast att dessa rättigheter, med hänsyn till deras retroaktiva verkan, inte kan anses tillhöra kategorin skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i dessa bestämmelser (se, för ett liknande resonemang, domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular), punkterna 41, 42 och 51, och domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkterna 62 och 85).

45 I förevarande fall framställdes emellertid de yrkanden om ogiltigförklaring och skadestånd som är aktuella i det nationella målet före resolutionen av Banco Popular. Kommissionen har i detta avseende gjort gällande att det räcker att sådan talan väcks före resolutionen för att de rättigheter som följer därav ska kunna anses ha ”uppstått” vid tidpunkten för resolutionen, i den mening som avses i artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59. Banco Santander samt den spanska, den italienska och den portugisiska regeringen anser däremot att de rättigheter som följer av sådan talan dessutom måste ha varit föremål för en lagakraftvunnen dom före denna tidpunkt.

46 Enligt fast rättspraxis följer det såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av inte bara lydelsen av denna bestämmelse, utan också det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och de mål som eftersträvas med den lagstiftning som bestämmelsen ingår i (dom av den 30 april 2024, M.N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, punkt 109 och där angiven rättspraxis, och domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 48).

47 För det första, vad gäller ordalydelsen i artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59, ska det påpekas att användningen av begreppet upplupna skulder eller hänvisningen till fordringar som har uppstått inte i sig ger någon vägledning om huruvida det räcker att ogiltighetstalan eller skadeståndstalan har väckts vid tidpunkten för resolutionen eller om talan dessutom redan måste ha lett fram till en lagakraftvunnen dom.

48 I artikel 53.3 i direktivet preciseras emellertid att det är ”i senare förfaranden” som skyldigheter eller fordringar som hänför sig till en nedskriven skuld, och som inte redan har uppstått vid tidpunkten för resolutionen, ska betraktas som infriade, varför de inte kan göras gällande mot kreditinstitutet under resolution eller någon enhet som har efterträtt det institutet under resolution. Såsom kommissionen med rätta har påpekat i sitt yttrande till domstolen utgör denna precisering ett indicium på att sådana skyldigheter eller fordringar fortfarande kan göras gällande mot ett sådant institut eller en sådan enhet, när de är föremål för ett domstolsförfarande som har inletts före resolutionen. Genom att betona senare förfaranden utesluter denna bestämmelse nämligen inte på något sätt att dessa skyldigheter eller fordringar kan göras gällande mot ett sådant institut eller en sådan enhet inom ramen för förfaranden som pågår vid tidpunkten för resolutionen.

49 För det andra, vad gäller det sammanhang i vilket artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59 ingår, är det visserligen riktigt att enligt artikel 34.1 a och b i samma direktiv är det aktieägare i, och, därefter, borgenärer till, ett kreditinstitut som har varit föremål för ett resolutionsförfarande, som i första hand ska bära de förluster som uppkommer till följd av tillämpningen av detta förfarande.

50 Principen om aktieägares och borgenärers prioriterade ansvar för dessa förluster mildras emellertid av bestämmelserna i artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59, vars personkrets med nödvändighet är densamma som i artikel 34.1 a och b i samma direktiv. Eftersom det i de två förstnämnda bestämmelserna uttryckligen hänvisas till skyldigheter och fordringar som följer av en nedskriven eller befintlig ”skuld” till innehavaren av de kapitalinstrument som har nedskrivits, är de bland annat tillämpliga på fordringar och skyldigheter som åligger personer som är aktieägare i eller borgenärer till ett kreditinstitut under resolution. I den mån dessa skyldigheter eller fordringar har ”uppstått” vid tidpunkten för resolutionen, följer det av artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i nämnda direktiv att de fortfarande kan göras gällande mot kreditinstitutet under resolution eller mot en enhet som har efterträtt detta institut.

51 Det går således inte att av artikel 34.1 a och b i direktiv 2014/59 dra slutsatsen att endast personer som har förlorat sin ställning som aktieägare i eller borgenär till ett sådant institut, till följd av en lagakraftvunnen dom som bekräftar ogiltigförklaringen av avtalet om teckning av de aktuella kapitalinstrumenten, kan dra fördel av möjligheten att göra gällande skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv, vid tidpunkten för resolutionen.

52 När resolutionsförfarandet innebär en tillämpning av ”skuldnedskrivningsverktyget”, i den mening som avses i artikel 2.1 led 57 i direktiv 2014/59, föreskrivs dessutom, i artikel 48.1 i samma direktiv, att resolutionsmyndigheterna, när de utövar nedskrivnings- och konverteringsbefogenheterna, i första hand ska göra nedskrivningarna i de olika kategorierna av kapitalinstrument. Av artikel 53.1 i samma direktiv följer att de åtgärder för nedsättning av kapital, eller konvertering eller indragning, som är tillåtna vid en sådan skuldnedskrivning, är omedelbart bindande för berörda aktieägare och borgenärer. Det framgår således att nedskrivningen och konverteringen av kapitalinstrument, inom ramen för en skuldnedskrivning, direkt bidrar till att uppnå resolutionsförfarandets mål (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 52).

53 Mot denna bakgrund föreskrivs i artikel 60.2 första stycket c och artikel 60.3 i direktiv 2014/59 att ingen ersättning ska betalas till innehavare av tillämpliga kapitalinstrument utom vid konvertering av sådana instrument som avses i nämnda artikel 60.3 och att ersättningen i sådana fall ska ges i form av en emission av kapitalinstrument till dessa innehavare. Genom att begränsa ersättningen till en sådan emission av kapitalinstrument, gör dessa bestämmelser det nämligen möjligt att undvika att denna kompensation retroaktivt kan minska beloppet av kapitalbasen som används för resolutionen (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 54).

54 När det gäller ogiltighetstalan eller skadeståndstalan som väckts efter resolutionen har domstolen redan slagit fast att en sådan talan skulle medföra en risk för att beloppet för de kapitalinstrument som är föremål för skuldnedskrivning inom ramen för resolutionsförfarandet minskas retroaktivt, eftersom de syftar till ersättning eller återbetalning motsvarande de medel som betalats för förvärvet av dessa kapitalinstrument före resolutionen. En sådan ogiltighetstalan eller skadeståndstalan skulle kunna äventyra uppnåendet av de mål som eftersträvas med resolutionsåtgärden (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 53).

55 Domstolen preciserade dessutom att sådan talan som väckts efter resolutionen innebär ett krav på att det kreditinstitut eller det värdepappersföretag som omfattas av resolutionsförfarandet, eller dessa enheters efterträdare, ska ersätta aktieägarna för de förluster som uppkommit till följd av att en resolutionsmyndighet utövar sin nedskrivnings- eller konverteringsbefogenhet med avseende på detta instituts eller företags skulder, eller ett krav på att de ska återbetala de belopp som investerats i samband med tecknandet av aktier som skrivits ned i samband med detta förfarande. Med hänsyn till deras retroaktiva verkan skulle sådan talan kunna äventyra den värdering som ligger till grund för resolutionsbeslutet, eftersom kapitalets sammansättning utgör en del av de objektiva uppgifterna i denna värdering. Sådan talan skulle följaktligen kunna undergräva själva resolutionsförfarandet och de mål som eftersträvas med direktiv 2014/59 (se, för ett liknande resonemang, domen i målet Banco Santander (Bankresolution Banco Popular), punkterna 59 och 62).

56 Till skillnad från en talan om ogiltigförklaring och/eller skadestånd som väckts efter resolutionen, kan en sådan talan emellertid inte anses ha retroaktiv verkan, i den mening som avses i den rättspraxis som nämns i föregående punkt, när den väckts före resolutionen, och den kan inte påverka den värdering som föreskrivs i artikel 36.1 i direktiv 2014/59 och det resolutionsbeslut som grundar sig på denna värdering. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 73 i sitt förslag till avgörande måste nämligen de finansiella risker som följer av pågående tvister beaktas i de börsnoterade bankernas bokföring.

57 Vad gäller den omständigheten att värderingen, i förekommande fall, inte beaktar samtliga fall där talan har väckts, gjorde generaladvokaten en riktig bedömning när hon, i punkt 72 i sitt förslag till avgörande, påpekade att en sådan grad av osäkerhet förekommer inom ramen för varje ”inventering” och således kan anses utgöra en del av den allmänna risk som måste accepteras inom ramen för resolution enligt direktiv 2014/59, däribland av den enhet som förvärvar kreditinstitutet under resolution.

58 I artikel 36.1 i direktivet föreskrivs nämligen en ”rättvis, väl avvägd och realistisk” värdering av ett sådant kreditinstituts tillgångar och skulder, utan att det krävs att tillgångarna och skulderna värderas fullständigt och i minsta detalj. När det på grund av ärendets brådskande natur inte är möjligt att upprätta en förteckning över de skulder som ska betalas i och utanför

balansräkningen, får resolutionsmyndigheten enligt artikel 36.9, jämförd med punkterna 2, 3 och 6 i samma artikel, begränsa sig till en preliminär värdering som bygger på en uppskattning av tillgångarnas och skuldens värde.

59 Under dessa omständigheter finner domstolen att när ogiltighetstalan och/eller skadeståndstalan har väckts före resolutionen, kan de inte påverka den värdering som föreskrivs i artikel 36.1 i direktiv 2014/59 och det resolutionsbeslut som grundar sig på denna.

60 För det tredje, vad gäller de mål som eftersträvas med direktiv 2014/59, framgår det av skäl 49 i direktivet att resolutionsverktygen endast bör tillämpas på kreditinstitut och värdepappersföretag som fallerar eller sannolikt kommer att fallera, och bara om det är nödvändigt för att tillgodose det allmänna intresset av finansiell stabilitet. Tillämpningen av dessa instrument bör således begränsas till ytterst brådskande situationer där kreditinstitutet eller värdepappersföretaget i fråga inte kan avvecklas enligt normala insolvensförfaranden utan att destabilisera det finansiella systemet.

61 Dessutom är syftet med resolutionsförfarandet, såsom anges i skäl 45 i direktivet, att minska så kallad moralisk risk inom finanssektorn genom att i första hand låta aktieägarna bära de förluster som uppkommer till följd av ett kreditinstituts eller ett värdepappersföretags avveckling, för att undvika att denna avveckling inverkar menligt på statens medel och skadar skyddet för insättarna (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 55 och där angiven rättspraxis).

62 I direktiv 2014/59 föreskrivs således att ett förfarande som kan påverka ett kreditinstituts eller ett värdepappersföretags aktieägares och borgenärers rättigheter, i syfte att bevara den finansiella stabiliteten i medlemsstaterna, kan användas i ett exceptionellt ekonomiskt sammanhang, genom att skapa ett insolvensförfarande som avviker från de allmänna reglerna om insolvensförfaranden, vars genomförande endast är tillåtet i undantagsfall och som måste motiveras av ett övervägande allmänintresse. Att denna ordning är av undantagskaraktär innebär att andra unionsrättsliga bestämmelser inte får tillämpas när dessa kan medföra att resolutionsförfarandet förlorar sin ändamålsenliga verkan eller hindras från att genomföras (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 56 och där angiven rättspraxis).

63 Dessutom preciseras det, i skäl 120 i direktiv 2014/59, att de undantag från de tvingande reglerna till skydd för aktieägare i och borgenärer till de institut som omfattas av tillämpningsområdet för unionens bolagsrättsdirektiv, vilka kan hindra de behöriga myndigheterna från att effektivt ingripa och använda resolutionsverktyg och resolutionsbefogenheter, inte bara bör vara lämpliga utan även klart och strikt definierade, för att säkerställa största möjliga rättssäkerhet för de berörda (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 57 och där angiven rättspraxis).

64 Direktiv 2004/39, som syftade till att skydda potentiella investerare när de fattar investeringsbeslut, ingår bland ”unionens bolagsrättsdirektiv”, i den mening som avses i skäl 120 i direktiv 2014/59. Sistnämnda direktiv gör det således möjligt att avvika från bestämmelserna i direktiv 2004/39, under förutsättning att tillämpningen av dessa bestämmelser kan medföra att ett resolutionsförfarande förlorar sin ändamålsenliga verkan eller att genomförandet av ett resolutionsförfarande hindras (se, analogt, domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 58 och där angiven rättspraxis).

65 Mot bakgrund av övervägandena i punkterna 56–59 ovan kan en talan om ogiltigförklaring och en skadeståndstalan som grundar sig på ett åsidosättande av de informationskrav som föreskrivs i direktiv 2004/39 inte förlora sin ändamålsenliga verkan eller hindra genomförandet av ett resolutionsförfarande, när talan har väckts före resolutionen.

66 Bestämmelserna i direktiv 2014/59 ska dessutom tolkas mot bakgrund av de grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan och, i synnerhet, mot bakgrund av rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan.

67 Härvidlag erinrar domstolen om att enligt fast rättspraxis utgör rätten till domstolsskydd, som garanteras i artikel 47 i stadgan, inte en absolut rättighet och dess utövande kan bli föremål för begränsningar som motiveras av mål av allmänintresse som eftersträvas av unionen. Följaktligen kan denna grundläggande rätt, såsom framgår av artikel 52.1 i stadgan, begränsas under förutsättning att begränsningarna faktiskt svarar mot de ändamål av allmänintresse som eftersträvas och att de i förhållande till ändamålet inte utgör ett oproportionerligt och icke godtagbart ingrepp som påverkar själva kärnan i den garanterade rättigheten (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 80 och där angiven rättspraxis).

68 Domstolen har dessutom redan slagit fast att även om det finns ett tydligt allmänintresse av att i hela unionen säkerställa ett starkt och konsekvent skydd för investerare, kan det intresset inte i alla situationer äga företräde framför allmänintresset att säkerställa stabiliteten i det finansiella systemet (domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II), punkt 81 och där angiven rättspraxis).

69 När det gäller talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan som väckts efter antagandet av resolutionsbeslutet i syfte att erhålla återbetalning av de belopp som betalats vid förvärvet av de aktuella kapitalinstrumenten, framgår det av den rättspraxis som följer av domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular) (punkterna 48–50) och domen Banco Santander (Bankresolution Banco Popular II) (punkterna 82–84) att artikel 47 i stadgan jämförd med artikel 52.1 i stadgan, inte utgör hinder för en tolkning enligt vilken bestämmelserna i direktiv 2014/59 hindrar aktieägare i ett kreditinstitut som är föremål för resolution från att väcka sådan talan efter resolutionen.

70 Situationen för personer som har väckt sådan talan före resolutionen skiljer sig emellertid väsentligt från situationen för de personer som avses i föregående punkt i förevarande dom

71 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 86 i sitt förslag till avgörande skulle följden av en sådan tolkning – enligt vilken de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring och/eller en skadeståndstalan som väckts före resolutionen inte kan anses utgöra skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 i direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59, och vilka kan göras gällande mot kreditinstitutet under resolution och den enhet som trätt i dess ställe – bli att resolutionsbeslutet medför att pågående domstolsförfaranden förlorar sitt föremål och att dessa således skulle kunna avslutas.

72 Det allvarliga ingrepp i den rättighet som garanteras i artikel 47 i stadgan som följer av denna tolkning mildras emellertid inte av möjligheten att väcka talan mot resolutionsbeslutet. Enligt denna tolkning skulle resolutionsbeslutet nämligen med retroaktiv verkan ändra den rättsliga ram som är relevant för att avgöra en tvist som redan hade anhängiggjorts innan detta beslut antogs, eller till och med direkt ändra den rättsliga situation som ligger till grund för tvisten.

Möjligheten att väcka talan mot resolutionsbeslutet skulle, under dessa förutsättningar, sakna betydelse för de effekter som resolutionsbeslutet i ett sådant fall från sitt antagande skulle få för de tvister som redan har anhängiggjorts (se, analogt, dom av den 29 april 2021, Banco de Portugal m.fl., C-504/19, EU:C:2021:335, punkterna 63, 65 och 66).

73 En tolkning enligt vilken de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring och/eller skadeståndstalan måste ha varit föremål för en lagakraftvunnen dom före resolutionen för att kunna göras gällande mot kreditinstitutet under resolution eller dess efterträdare skulle vidare innebära att frågan huruvida dessa rättigheter kan göras gällande enligt artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktiv 2014/59 är beroende av omständigheter som i huvudsak ligger utanför det inflytande som den person som väckt en sådan talan har. Längden på domstolsförfarandet beror nämligen bland annat på den berörda domstolens arbetsbörda och motpartens uppträdande i förfarandet.

74 Genom att väcka en sådan talan vid de nationella domstolarna har denna person dessutom i princip visat nödvändig omsorg för att erhålla betalning för de fordringar som följer av dessa åtgärder före resolutionen, till skillnad från de personer som har väckt en sådan talan efter resolutionen. Med hänsyn till principen att rättigheter tillkommer dem som är uppmärksamma, inte dem som sover (*iura vigilantibus, non dormientibus prosunt*) kan utgången av en talan som väckts före resolutionen inte vara beroende av huruvida talan har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom vid tidpunkten för resolutionen.

75 Slutligen framgår det av övervägandena i punkterna 56–59 ovan att de rättigheter som följer av talan om ogiltigförklaring och/eller skadeståndstalan som väckts före resolutionen, till skillnad från de rättigheter som följer av talan som väckts efter resolutionen, ska beaktas vid den värdering som föreskrivs i artikel 36.1 i direktiv 2014/59 och att de sistnämnda rättigheterna följaktligen inte kan påverka denna värdering och det resolutionsbeslut som grundar sig på densamma. En tolkning av artikel 53.3 och artikel 60.2 första stycket b i direktivet som gör det möjligt för aktieägare och borgenärer att fullfölja en talan om ogiltigförklaring och/eller en skadeståndstalan som redan pågår vid tidpunkten för resolutionen kan inte anses äventyra unionens finansiella stabilitet.

76 En sådan tolkning innebär inte heller ett oproportionerligt ingrepp i rättigheterna för eventuella förvärvare av ett kreditinstitut under resolution eller för den enhet som efterträtt kreditinstitutet till följd av resolutionen. Med beaktande av övervägandena i punkterna 56–59 ovan kan dessa personer nämligen även få kännedom om detta instituts skulder, vilka utgörs av de rättigheter som följer av talan om ogiltigförklaring och/eller skadeståndstalan som väckts före resolutionen, innan de utformar sitt erbjudande om att förvärva nämnda institut.

77 Mot bakgrund av det ovan anförda ska de ställda frågorna besvaras enligt följande. Artikel 34.1 a och b, artikel 53.1 och 53.3 samt artikel 60.2 första stycket b och c i direktiv 2014/59 ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring av ett avtal om teckning av efterställda obligationer som konverterats till aktier och av en skadeståndstalan, som grundar sig på ett åsidosättande av de informationskrav som följer av direktiv 2004/39, ska anses omfattas av kategorin skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv, vid tidpunkten för det berörda kreditinstitutets resolution, när respektive talan har väckts före den totala nedskrivningen av aktierna i detta kreditinstituts aktiekapital inom ramen för ett resolutionsförfarande.

Rättegångskostnader

78 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 34.1 a och b, jämförd med artiklarna 53.1, 53.3 och 60.2 första stycket b och c i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012,

ska tolkas så,

att de inte utgör hinder för att de rättigheter som följer av en talan om ogiltigförklaring av ett avtal om teckning av efterställda obligationer som konverterats till aktier och av en skadeståndstalan, som grundar sig på ett åsidosättande av de informationskrav som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, ska anses omfattas av kategorin skyldigheter eller fordringar som har ”uppstått”, i den mening som avses i artikel 53.3 direktiv 2014/59, eller ”upplupna skulder”, i den mening som avses i artikel 60.2 första stycket b i samma direktiv, vid tidpunkten för det berörda kreditinstitutets resolution, när respektive talan har väckts före den totala nedskrivningen av aktierna i detta kreditinstituts aktiekapital inom ramen för ett resolutionsförfarande.

Underskrifter